

Neviđen skok cena električne energije i gasa ide na ruku proizvođačima hidroenergije u centralnoj i severnoj Evropi, omogućavajući im da unovče svoju izloženost na veleprodajnom tržištu. U međuvremenu, kompanije za snabdevanje energijom, kao i komunalne kompanije koje se suočavaju sa regulatornim merama povraćaja, su pod pritiskom.

Rast potražnje za gasom nakon produženog pada zbog pandemije koronavirusa gurnuo je cene električne energije širom Evrope na rekordne vrednosti u septembru. Bazno opterećenje za godinu unapred u Nemačkoj premašilo je 29. septembra 117 evra po MWh, u odnosu na 72 evra po MWh 30. juna, prema S&P Global Platts-u.

Kao i proizvođači fosilnih goriva, hidroelektrane i nuklearne elektrane imaju koristi od ovih visokih cena električne energije. Ali za razliku od proizvođača fosilnih goriva, ova postrojenja ne moraju da plaćaju naknade EU za emisiju ugljenika.

Jedan od ključnih korisnika situacije je austrijska kompanija Verbund AG, koje ima veliku flotu hidroelektrana. „One ... imaju hedžing politiku koja je relativno kratkoročno orijentisana“, rekao je u jednom intervjuu Lueder Šumacher, analitičar za komunalne usluge u Societe Generale SA. Finska kompanija Fortum Oyj, još jedna kompanija sa puno hidroenergije, takođe je podstaknuta visokim cenama električne energije, dodao je Šumacher.

Cena akcija Verbunda dostigla je 16-godišnji maksimum početkom septembra, usled naglog skoka cena, dok su akcije Fortuma dotakle nivoe koji nisu viđeni od 2008. godine. Iako je najveći deo proizvodnje hedžovan, veća tržišna pozadina će se i dalje ulivati u njihovu zarada u trećem kvartalu.

Portparol Fortuma rekao je da je promena postignute nordijske cene električne energije od 1 evro po MWh jednaka uticaju od oko 45 miliona evra na godišnju uporedivu operativnu dobit njenog proizvodnog segmenta, isključujući potencijalne efekte zbog promena u energetsom miksu. Verbund nije kvantifikovao mogući uticaj na zaradu.

Očekuje se da će i norveški državni proizvođač hidroenergije Statkraft AS unovčiti visoke cene, čime će se značajno povećati nivo dobiti u odnosu na prošlu godinu, rekli su analitičari S&P Global Ratings-a. To je zato što je njegov hedžing obim, uključujući industrijske ugovore, relativno nizak i iznosi 35%, što je verovatno rezultiralo povećanjem novčanog toka, kažu analitičari u belešci od 24. septembra. Statkraft je odbio da komentariše.

Pobednici i gubitnici

S obzirom na neumoljivi skok cena, i drugih evropske komunalne kompanije, poput Electricité de France SA, Engie SA i RWE AG, takođe će na kraju videti povećanje zarade, nakon što su do sada zaostajali, rekli su analitičari iz Barclays-a u obaveštenju od 5. oktobra. U međuvremenu, komunalne kompanije u Španiji, uključujući Endesa SA i Iberdrola SA, osetiće pritisak regulatornih mera za suzbijanje rastućih računa za potrošnju energije, što će vratiti nazad „prekomerni prihod“ operatora sa niskom emisijom ugljenika koji imaju koristi od povećanja veleprodajnih cena.

Više cene gasa takođe su učinile prebacivanje sa gasa na uglj ponovo privlačnim poslednjih nedelja, na primer u Nemačkoj, čak i pri ceni ugljenika od skoro 60 evra po toni.

„U toku je mala renesansa uglja“, rekao je Šumaher. „To je zanimljiva situacija: [konferencija Ujedinjenih nacija o klimatskim promenama] COP26 je iza ugla i nemačka proizvodnja uglja apsolutno cveta.“

Energetska kriza u Velikoj Britaniji

U Velikoj Britaniji, u velikoj meri zavisnoj od gasa, maloprodajno tržište električne energije i gasa uzdrmano je rastućim cenama. Snabdevači energijom već se suočavaju sa fundamentalnim izazovima kako se ograničenje cena na maloprodajnom tržištu kosi sa rastućim troškovima na veleprodajnom tržištu.

U nastojanju da naprave knjige kupaca, neki manji trgovci su prodavali gorivo ispod cene, ograničavajući svoju sposobnost da apsorbuju svako povećanje cena. Snabdevači bez dubokih džepova su već propali, a očekuje se da će ih slediti novi.

Broj igrača u Velikoj Britaniji skoro se prepolovio u prethodne četiri godine, prema Ratings-u, koji očekuje da će turbulencije izdržati četiri najveća snabdevača energijom - EDF Energy Ltd.; British Gas Trading Ltd., u vlasništvu Centrica PLC-a; E.ON UK PLC, podružnica E.ON SE-a; i Scottish Power Ltd., u vlasništvu Iberdrola SA.

„Sva četiri imaju razborite hežing politike za upravljanje rizicima cena robe“, kažu analitičari u belešci od 30. septembra. „Nasuprot tome, manji operatori imaju ograničene hedžing sposobnosti.“

Portparol EDF-a rekao je da je kompanija spremna da podrži kupce u finansijskim problemima, zajedno sa vladom. Ostala tri snabdevača energijom nisu odgovorila na zahteve za komentar.

Deo pada moglo bi biti smanjenje potražnje iz energetski intenzivnih industrija, na šta ukazuju i proizvođači đubriva u Velikoj Britaniji koji zatvaraju proizvodne pogone. Ovaj efekat je takođe očigledan u drugim delovima Evrope: nemački hemijski gigant BASF AG je 27. septembra smanjio proizvodnju amonijaka u svojim čvorištima Ludvigshafen i Antwerpen u Nemačkoj i Belgiji.

Sklapanje PPA ugovora uglavnom bez smetnji

Za svoje energetske potrebe, BASF se sve više odlučuje za ugovore o kupovini električne energije, ili PPA, sa proizvođačima obnovljivih izvora energije, poput kompanije Vattenfall AB. Tržište zelene uglavnom nije pogođeno kratkoročnom nestabilnošću, i bez većeg kolebanja potražnje, kaže Fleming Sorensen, potpredsednik za Evropu platforme za tržište PPA LevelTen Energy Inc.

Ugovori o preuzimanju koji su sada potpisani neće morati da se bave trenutnim cenovnim okruženjem. „Ako danas potpišete PPA, verovatno neće početi da se proizvodi do 2023. ili 2024. godine ... i neće biti nikakvog uticaja na korporativne strategije hedžinga sve dok se ovo ne raznese“, rekao je Sorensen u intervjuu 22. septembra.

Dok je stabilnost troškova važna korist, korporacije ostaju motivisane uglavnom akreditivima održivosti pri kupovini obnovljive energije, rekao je Sorensen. Situacija, stoga, nije uporediva s ranom fazom pandemije COVID-19 u 2020. godini, gde su zabrinutost zbog kreditne sposobnosti i neizvesni izgledi za tržište električne energije nakon pada cena električne energije doveli do pada aktivnosti.

Od tada se tržište PPA oporavilo. „Videli smo veliko interesovanje i mnogo transakcija je prošlo. Tržište je sada u mnogo boljoj formi i ne očekujemo da će se to umanjiti“, rekao je Sorensen.

Uprkos tome, proces sklapanja dogovora uoči PPA sporazuma nedavno se promenio, vođen višim troškovima i prekidima u lancu snabdevanja opremom. Obično su programeri koji nude PPA dužni da drže nivo cena 90 dana pre ulaska u ekskluzivni ugovor sa kupcima.

„Imali smo dosta povlačenja jer im je bilo teško“, rekao je Sorensen.

Švedska kompanija Vattenfall takođe nije videla uticaj u svojoj PPA aktivnosti. „Bez obzira na volatilitnost na tržištu, uvek moramo imati pogled na dugoročnu cenu, jer donosimo poslovne odluke koje imaju vremenski okvir koji prevazilazi petogodišnji horizont“, rekao je finansijski direktor Kerstin Ahlfont u intervjuu u septembru 2020., dodajući da se događaji iz 2020. neće ponoviti.

Što se tiče budućnosti evropskog tržišta električne energije, iako se očekuje da će se vanredni skok cena normalizovati, dugoročni izgledi i dalje ukazuju na više cene električne energije u odnosu na nivo pre pandemije.

„Mislimo da će cene električne energije nastaviti da rastu u 2022-2023., kako se snabdevanje zateže“, rekli su analitičari Ratings-a, koristeći 2019. godinu kao bazu.

Prognoze podržavaju ambiciozniji ciljevi dekarbonizacije, zatvaranje nuklearnih i elektrana na uglj i izgradnja obnovljivih izvora energije koji neće moći da pokriju gubitak kapaciteta. To će suziti ravnotežu ponude i potražnje i podupreti zaradu trgovinskih kompanija koje obezbeđuju baznu energiju, poput nuklearne i hidroenergije, rekli su analitičari.

Izvor: spglobal.com